

Projekt ”Højværdi naturlokaliteter med akut plejebehov”

Et projekt udarbejdet af Biologisk Forening for
Nordvestjylland

Ansøgt sum 550.000 + 65.000
egenfinansiering

Kontaktperson – Hamish Stewart

Formål

- At udarbejde en prioriteret samling naturplejeplaner for 25 særligt værdifulde naturlokaliteter, der i dag er akut truede, i Thisted og Morsø kommuner med henblik på iværksættelse af naturpleje og naturgenopretning til bevarelse og forbedring af de enkelte områders særlige naturværdier.
- At sikre især de sjældnere arter, der i dag findes på de truede naturlokaliteter. Specielt plantearter, der er opført på den nationale Rød- eller Gulliste samt regionale ansvarsarter. Planterne er særlig følsomme overfor evt. ændrede vækstbetingelser, idet de i modsætning til fugle og dyr, ikke umiddelbart kan flytte til andre lokaliteter.
- At klarlægge og formidle de udpegede områders aktuelle naturforhold og skabe forbindelser mellem myndigheder, landboforeninger, lodsejere og naturinteresserede borgere.

Baggrund

- Trusler: Som en direkte følge af de ændrede forhold i landbrugets driftsformer er især mange af de lysåbne naturområder, som enge og overdrev, nu under betydelig tilgroning på grund af ophørt afgræsning eller slåning. Dette har medført, at især en række sjældne plantearter nu er akut truede og vil gå tabt i den nærmeste årrække, hvis der ikke sættes ind med en målrettet naturpleje.
- Eksisterende viden: Biologisk Forening Nordvestjylland (BFN) har gennem en frivillig indsats over mange år oparbejdet et registreringsmateriale over truede lokaliteter i det gamle Viborg Amt. Materialet giver et værdifuldt bud på det store antal plejkrævende lokaliteter i området. Materialet kræver en opdatering med en registrering af de enkelte lokaliteters aktuelle naturforhold samt en udbygning med konkrete plejeplaner.

Tidsplan & Organisering

- **Tidsplan**
- Projektet igangsættes 2009. Varighed 15 måneder, februar 2008 – april 2009.
- **Projektgruppe**
- Der foreslås et samarbejde mellem følgende parter: Biologisk Forening for Nordvestjylland (BFN), Thisted og Morsø kommuner, LandboThy og Landbo Limfjord.
- Følgende arbejdsdeling er aftalt og skal finjusteres ved projektetsopstart:
- BFN – projektholder. Holger Søndergård står for det faglige arbejde, dvs besøgsrunde til lodsejerne, registrering og udarbejdelse af plejeplaner, prioritering af lokaliteter, rapportskrivning og formidling. Hamish Stewart er projektets tovholder og varetager administrative opgaver samt rapportskrivning og formidlingsopgaver.
- LandboThy og Landbo Limfjord foretager identifikation af lodsejere for hver lokalitet, evt. deltager i besøgsrunde til lodsejere samt formidling.
- Thisted og Morsø kommuner assisterer i identifikation af lodsejere, samarbejder med BFN om plejeplaner, specielt om økonomi og arbejdsbehov i forbindelse med realisering af planerne og deltager i prioritering af lokaliteterne.
- **Følgegruppe**
- På grund af projektgruppens bred sammensætning er det besluttet ikke at oprette en følgegruppe. Følgende vil kunne tilsendes korte referater af projektgruppens møder.
- Friluftsrådet
- Danmarks Naturfredningsforening
- Repræsentanter for kommunerne og LAG Thy-Mors
- Miljøcenter Ålborg

Aktiviteter under projektet

- Dannelselse af netværk
- Lodsejer identifikation og dialog
- Naturregistrering af ca. 25 lokaliteter med vurdering af de enkelte lokaliteters naturforhold med særlig fokus på områdernes forekomster af sjældnere plantearter.
- Beskrivelse af de enkelte lokaliteter med hensyn til naturindhold, tilstand, plejebehov, særlige naturværdier m.m.
- Udarbejdelse af plejeplaner for hver lokalitet.
- Databearbejdning.
- Indarbejdelse af materialet på GIS kort. Opstille en prioriteret rækkefølge for de plejekrævende områder.
- Kommunerne vurderer arbejdsbehovet for pleje af de enkelte lokaliteter, så plejeplanerne kommer til at indeholde både biologiske og praktiske vurderinger.
- Udgivelse af rapport.
- Formidling af rapportens indhold
- Gennem artikler og indslag i lokale medier stilles fokus på biodiversitets problematik og potentialer.

Lokalitet	Primære naturtyper	Skønnet areal (ha) for kerneområde	Skønnet areal (ha) for samlet interesseområde
Emb	Eng og mose med rigkær	1	15
Hanstholm Kær	Enge og moser med rigkær	2	20
Hulhøj, Ejerslev (delvist fredet) Overdrev, fersk eng og strandeng ¹¹⁵	Overdrev, fersk eng og strandeng	1	15
Morsø Sdr. Herreds Plantage ²⁴	Hængesæk-moser	2	4
Præstegårds Plantage, Skrandrup	Hede og overdrev	1	10
Sillerslev Kær	Enge, moser og overdrev	3	40
Skarum Kær, nord	Enge og moser med rigkær	2	40
Skarum Kær, syd	Enge og moser med rigkær	2	75
Ørding Sillerslev Øre	Strandenge og ferske enge	2	75

Natur- og Miljøpuljen

[Natur- og miljøprojekter](#) NY

11 mio. kr./år

Tilskud til planlægning af natur- og miljøprojekter og til ikke-produktive investeringer forbundet med gennemførelse. (græsningsselskaber, hegn, rydning, adgang, jordfordeling)

Privat, offentlige

For bl.a. at sikre afgræsningen af ådale og andre naturområder, der mange steder er truet af tilgroning, er der etableret en ny ordning under landdistriktsprogrammet, hvor der kan gives tilskud til:

- Planlægning af natur- og miljøprojekter på landbrugs- og naturarealer.
- Projekter, der bidrager til opfyldelse af målene i handlingsplaner og direktiver vedrørende biologisk mangfoldighed og naturbeskyttelse, vandmiljøplan III, Pesticidhandlingsplan II, vandrammedirektivet og Natura 2000-direktiver.
- Etablering af græsningsselskaber til sikring af afgræsningen af større sammenhængende græs- og naturområder.
- Jordfordelinger, der er nødvendige for at kunne etablere græsningsselskaberne eller naturprojekterne.

Forventede effekt

- Rapporten med dens handleplaner for plejekrævende områder vil kunne bruges som værktøj til iværksættelse af praktiske plejeprojekter i et samarbejde mellem private lodsejere, den offentlige forvaltning (kommunerne) og interesserede borgere.
- Lokale aktører, såsom naturinteresserede borgere, skoler og erhvervslivet vil blive informeret og så vidt muligt inddraget i opgaverne.